

7.2 İki Katlı İntegraller

$x \circ y$ düzleminde bir B bölgesi ve bu bölge üzerinde tanımlı f fonksiyonu verilmiş olsun. f fonksiyonunun B üzerindeki integralini tanımlamak için bazı kavramlara ihtiyaç vardır. Şimdi bu kavramları vermeye çalışalım.

Tanım 7.2.1 B bölgesi xOy düzleminde kapalı ve sınırlı bir bölge olsun.

$$d(B) = maks \{|PQ| : P, Q \in B\}$$

sayısına B bölgesinin **çapı** denir.

Tanım 7.2.2 xOy düzleminde verilen bir B bölgesini $B_1, B_2, \dots, B_n$ gibi alt bölgelere ayıralım.

$$P = \{B_1, B_2, \dots, B_n\}$$

kütmesine B bölgesinin bir **parçalanması** denir.

$$\|P\| = maks \{d(B_1), d(B_2), \dots, d(B_n)\}$$

sayısına P parçalanmasının **normu** veya **maksimal çapı** adı verilir. Burada, $d(B_k)$, B_k bölgesinin çapını göstermektedir.

Tanım 7.2.3 B kapalı ve sınırlı bir bölge ve f bu bölge üzerinde tanımlı bir fonksiyon olsun. B bölgesinin bir $P = \{B_1, B_2, \dots, B_n\}$ parçalanması verildiğinde ΔA_k , B_k bölgesinin alanını, (x_k, y_k) da B_k bölgesinin herhangi bir noktasını göstermek üzere

$$R(f, P) = \sum_{k=1}^n f(x_k, y_k) \Delta A_k$$

ifadesine f fonksiyonunun P parçalanmasına karşılık gelen **Riemann toplamı** veya **integral toplamı** adı verilir.

Tanım 7.2.4 Eğer,

$$\lim_{\|P\| \rightarrow 0} \sum_{k=1}^n f(x_k, y_k) \Delta A_k$$

limiti varsa, bu limite f fonksiyonunun B üzerindeki **iki katlı integrali** denir.

$$\iint_B f(x_k, y_k) dA$$

ile gösterilir. $f(x, y)$ ifadesine **integrand**, B bölgesine de **integrasyon bölgesi** adı verilir.